

Sanayi Üretimi Büyümenin Bir Önceki Çeyreğin Üzerinde Olacağına İşaret Ediyor

Mart ayında sanayi üretim endeksi (takvim etkisinden arındırılmış) bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 16.6 oranında, mevsim etkisinden arındırılmış endeks (mea) ise bir önceki aya göre yüzde 0.7 oranında arttı.

Sanayi Üretim Endeksi	TEA	MEA
Mart 2021	yıllık Δ%	aylık Δ%
Toplam sanayi	16,6	0,7
İmalat sanayi	17,2	0,3
Otomotiv	30,2	-1,2
Kimya	15,2	0,5
Gıda	4,9	1,5
Tekstil	24,6	2,3
Mobilya	16,6	-0,3
Elektrikli Teçhizat	29,0	-2,0
Ara malı	18,8	1,3
Dayanıklı tüketim malı	29,8	-1,1
Dayanısız tüketim malı	11,1	0,1
Enerji	8,6	6,2
Sermaye malı	21,2	-1,7

Detaylarda yıllıkta dayanıklı tüketim malı grubu yüzde 29.8 ile en fazla artışın gerçekleştiği grup olurken, onu yüzde 21.2 ile sermaye malı grubu izledi. Ara malı grubu yüzde 18.8, dayanısız tüketim malı grubu yüzde 11.1 ve enerji grubu yüzde 8.6 oranında artış kaydetti. Aylıkta ise enerji grubu yüzde 6.2 ile en fazla artışı gösterirken onu yüzde 1.3 ile ara malları izledi. En fazla azalış ise yüzde 1.7 ile sermaye malı ve yüzde 1.1 ile dayanıklı tüketim malı grubunda oldu.

İktisadi faaliyet kollarına göre baktığımızda başka yerde sınıflanmamış makine ve ekipmanları yüzde 34.6 ile yıllıkta en fazla artışın yaşandığı grup olurken onu yüzde 30.2 ile motorlu kara taşıtları grubu izledi. Diğer sektörlerde girdi sağlayan kimya grubundaki artış yüzde 15.2 olurken, beyaz eşya grubunun olduğu elektrikli teçhizatlar grubu yüzde 29.0 oranında yükseldi.

Aylık bazda en fazla azalış bir önceki ayın tersine yüzde 17.4 ile diğer ulaşım araçları imalatında olurken, en büyük artış yüzde 15.3 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatında gerçekleşti.

Sanayi üretim endeksinin (takvim etkisinden arındırılmış) üç aylık hareketli ortalaması genel eğilimini göstermektedir. Geçtiğimiz yılın üçüncü çeyreğinde yıllıkta yüzde 7.7, son çeyreğinde yüzde 10.2'e yükseldikten sonra düşük bazının da etkisiyle artış bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 12.3 ile en yüksek seviyesine çıkmış olsa da imalat sanayi için hesapladığımız yayılım endeksi tam tersi kademeli bir yavaşlama olduğuna işaret etmektedir.

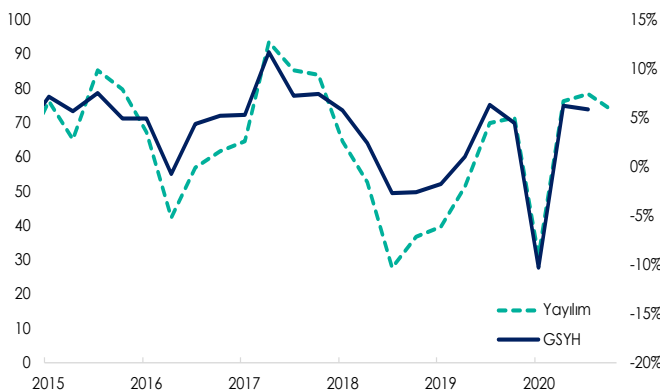
Benzer eğilimi perakende satış endeksinde de görmekteyiz. İç talep açısından önemli bir göstergesi olan perakende satış endeksi baz etkisiyle yıllıkta (takvim etkisinden arındırılmış) yüzde 19.2 oranında artarken, aylıkta (mevsim etkilerinden arındırılmış) artış yüzde 5.1 oldu. Buna karşılık 2020 yılı sonunda bir önceki çeyreğe göre yüzde 4.6 artış kaydeden perakende satışların bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 15.1 oranında daraldığını izlemekteyiz.

Gelir İdaresi Başkanlığı'na KDV beyannamesi veren sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörlerindeki bütün girişimlerin toplam satışlarını gösteren ciro endeksi (mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış) Mart'ta bir önceki aya göre yüzde 5.3 oranında arttı. Geçtiğimiz yılın aynı ayına göre ise (takvim etkisinden arındırılmış) artış yüzde 49.9 oldu. İktisadi faaliyet kollarına göre bakıldığında yıllık bazda en fazla ciro artışı yüzde 53.5 ile sanayi sektöründe olurken onu yüzde 52.5 ile ticaret sektörü izledi. Öte yandan çeyreklik bazda ise bir önceki çeyrekte yüzde 22.0 artış kaydeden cirolar, 2021 yılı ilk çeyrekte 13.2 daralış kaydetti.

Sonuç olarak öncü göstergeler finansal sıkılaşma ile beraber kademeli bir yavaşlamanın olduğuna işaret etmektedir.

Sanayi üretim endeksi ile GSYH arasındaki yüksek korelasyonu dikkate aldığımızda geçtiğimiz yılın son çeyreğinde yüzde 5.9 büyüyen Türkiye ekonomisinin 2021 yılı ilk çeyreğinde bunun üzerinde bir büyüme göstereceğini, ikinci çeyrekte ise kademeli yavaşlamaya rağmen düşük bazın da etkisiyle büyümenin çift haneli olacağını düşünüyoruz.

İmalat Sanayi Yayılım Endeksi-GSYH (sağ eksen)

GSYH ve Sanayi Üretimi (% yıllık)

Sanayi Üretimi Endeksi

Amaç

Sanayi Üretim Endeksi ekonominin sanayi kesiminde meydana gelen gelişmelerin ve uygulanan ekonomik politikaların, kısa dönemde olumlu veya olumsuz etkilerini ölçmektedir. Madencilik ve Taşocakçılığı, İmalat ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörlerini kapsamaktadır.

Ekonominin önemli bir bölümünde ne olup bittiğini yansıttığı gibi GSYH'nin bileşenlerinden biri olduğundan büyümenin seyrine ilişkin önemli işaretler verir.

Veri Kaynağı

Aylık Sanayi Üretim Soru Formu (anket) ve Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden hesaplanan ciro bilgileri ana veri kaynağıdır.

Üretim Miktarı

İlgili ay içerisinde, üretilen veya hammadde ve malzemesi verilmek suretiyle başka bir işyerine yaptırılan miktar ifade eder. Başkalarının hammadde ve malzemesini kullanarak onlar adına yapılan (fason) üretim dahil edilmez.

Üretim Değeri

İlgili ay içerisinde, üretim miktarının parasal değeridir. Anket uygulanan firmaların üretim değeri satış birim fiyatı üzerinden hesaplanırken, anket uygulanmayan firmaların üretim değeri ise Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden hesaplanan ciro bilgilerinden tahmin edilmektedir.

Satış Miktarı

Belirtilen ay içerisinde üretimden yapılan satışı ve stoklardan yapılan satışlar ile işyerinin bağlı bulunduğu kuruluşa ait, diğer bir işyerine devredilen ürünlerin miktarını (işyeri çıkış fiyatı üzerinden) içerir. Üzerinde değişiklik yapılmadan alındığı gibi satılan malların satışı dahil edilmez.

Satış Değeri

Satış miktarının parasal değerini (işyeri çıkış fiyatı üzerinden) içerir.